

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2

DVE MILIARDY EUR Z PROGRAMU
DIGITÁLNA EURÓPA DO PODPORY
DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE

str. 3

BOJ PROTI OCHORENIU
COVID-19

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | November 2021

JESENNÁ HOSPODÁRSKA PROGNOZA 2021

OD OŽIVENIA PO EXPANZIU AJ NAPRIEK NEPRIAZNIVÝM VPLYVOM

Hospodárstvo EÚ sa z pandemickej recesie zotavuje rýchlejšie, ako sa očakávalo. Vyplyva to z Jesennej hospodárskej prognózy, ktorú zverejnila Európska komisia. S rozbehnutím vakcinačnej kampane a postupným rušením obmedzení došlo na jar k obnoveniu rastu. Ten pokračoval rovnakým tempom aj v lete, keď bol podporený opätovným otvorením ekonomiky. Napriek zvyšujúcemu sa počtu nepriaznivých vplyvov sa očakáva, že hospodárstvo EÚ bude počas prognózovaného obdobia naďalej expandovať, pričom v rokoch 2021, 2022 a 2023 sa počíta s rastom na úrovni 5 %, 4,3 % a 2,5 %. Miera rastu v eurozóne by mala byť v rokoch 2021 a 2022 rovnaká ako v EÚ a v roku 2023 by mala dosiahnuť 2,4 %. Tieto vyhliadky sú do značnej miery podmienené dvoma faktormi: vývojom pandémie COVID-19 a tempom, akým sa ponuka dokáže prispôbiť náhlejšiemu zmenám na strane dopytu po opätovnom otvorení ekonomiky. Takmer 14 % medziročná miera rastu HDP v EÚ v druhom štvrtroku 2021 bola historicky najvyššou hodnotou – ide o rovnakú úroveň, aká bola zaznamenaná pri bezprecedentnom

poklese HDP, ku ktorému došlo v rovnakom období minulého roka počas prvej vlny pandémie. Hospodárstvo EÚ sa v treťom štvrtroku 2021 dotiahlo na svoju predpandemickú úroveň produkcie a z fázy oživenia prešlo do fázy expanzie. Túto expanziu by mal i naďalej poháňať domáci dopyt. Zlepšujúca sa situácia na trhu práce a predpokladané znižovanie úspor by mali prispieť k udržateľnému tempu spotrebiteľských výdavkov. Implementácia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti takisto začína zohrávať dôležitú úlohu pri podpore súkromných a verejných investícií.

Po výraznom oživení reálneho HDP o 2 % v dôsledku zmiernenia obmedzení súvisiacich s pandemiou v druhom štvrtroku 2021 sa očakáva, že hospodársky rast Slovenska sa v zostávajúcej časti tohto roka zmierni. Predpokladá sa, že pokračujúce narušenie dodávateľského reťazca a opätovný nárast osôb s ochorením COVID-19 bude mať negatívny vplyv na hospodársku činnosť, čím sa ročný rast HDP

v roku 2021 dostane na 3,8 %. Predpokladá sa, že slovenské hospodárstvo dosiahne svoju úroveň pred pandemiou do konca roka 2021. Európska komisia každoročne uverejňuje dve súhrnné prognózy (jarnú a jesennú) a dve priebežné prognózy (zimnú a letnú). Priebežné prognózy zahŕňajú ročné a štvrtročné údaje o HDP a inflácii za bežný rok a na nasledujúci rok

DVE MILIARDY EUR Z PROGRAMU DIGITÁLNA EURÓPA DO PODPORY DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE

Komisia prijala tri pracovné programy k programu Digitálna Európa, v ktorých určila ciele a konkrétne tematické oblasti, ktoré získajú finančné prostriedky v celkovej výške 1,98 miliardy eur. Tento prvý súbor pracovných programov zahŕňa strategické investície, ktoré zohrajú rozhodujúcu úlohu pri dosahovaní cieľov Komisie pri realizácii Európskej digitálnej dekády. Program Digitálna Európa má posilniť technologickú suverenitu Európy a priniesť digitálne riešenia na trh, aby z nich mohli profitovať občania, verejné správy i podniky.

Hlavný pracovný program disponuje prostriedkami vo výške 1,38 miliardy eur. Investície z neho budú smerovať do oblastí ako je umelá inteligencia, cloudové a dátové priestory, kvantová komunikačná infraštruktúra, pokročilé digitálne zručnosti a široké používanie digitálnych technológií v celom hospodárstve a spoločnosti do konca roka 2022. Spolu s týmto hlavným pracovným programom Komisia uverejnila dva osobitné pracovné programy: prvý zameraný na financovanie v oblasti kybernetickej

bezpečnosti s rozpočtom 269 miliónov eur do konca roka 2022 a druhý zameraný na vytvorenie a prevádzku siete európskych centier digitálnych inovácií s rozpočtom 329 miliónov eur do konca roka 2023.

BOJ PROTI OCHORENIU COVID-19

ZELENÁ PRE DVA NOVÉ LIEKY PROTI OCHORENIU COVID-19

Európska agentúra pre lieky (EMA) vydala kladné stanovisko k dvom liekom na liečbu ochorenia COVID-19 (Ronapreve a Regkirona), ktoré Komisia v rámci stratégie EÚ pre terapeutiká na ochorenie COVID-19 označila za sľubné lieky. V oboch prípadoch ide o liečbu vo včasnom štádiu infekcie pomocou antivírusových monoklonálnych protilátok. Cieľom stratégie EÚ pre terapeutiká je vytvoriť široké portfólio liekov proti ochoreniu COVID-19 a do konca roka mať k dispozícii tri až päť nových liekov. Zahŕňa celý životný cyklus liekov od výskumu a vývoja cez výber sľubných kandidátov, rýchle

povolenie zo strany regulačných orgánov, výrobu a nasadenie až po konečné použitie. Prvý zoznam piatich sľubných liekov bol zverejnený v júni 2021. V októbri 2021 Komisia vykonala kľúčové opatrenie, ktorým bolo vytvorenie portfólia 10 potenciálnych liekov proti ochoreniu COVID-19. Tento zoznam vychádza z nezávislých vedeckých odporúčaní a zameriava sa na potenciálne lieky proti ochoreniu COVID-19, ktoré budú pravdepodobne schválené, a tak by mohli byť čoskoro dostupné na európskom trhu. Tieto lieky poskytnú pacientom v celej EÚ liečbu čo najrýchlejšie, ak Európska

agentúra pre lieky potvrdí ich bezpečnosť a účinnosť. Oba lieky – Ronapreve aj Regkirona – boli v júni 2021 zahrnuté do zoznamu piatich sľubných liekov Komisie a od októbra 2021 sú predmetom žiadosti o povolenie na uvedenie na trh. Stratégia je súčasťou silnej európskej zdravotnej únie a využíva koordinovaný prístup EÚ k lepšej ochrane zdravia našich občanov s cieľom pomáhať EÚ a jej členským štátom lepšie predchádzať budúcim pandémiám a lepšie ich zvládať. Jej cieľom je takisto zvyšovať odolnosť európskych systémov zdravotnej starostlivosti.

KOMISIA SCHVÁLILA ZMLUVU S FIRMOU VALNEVA NA ZABEZPEČENIE NOVEJ POTENCIÁLNEJ VAKCÍNY

Európska komisia schválila ôsmu zmluvu s európskou farmaceutickou spoločnosťou s cieľom nakúpiť jej potenciálnu vakcínu proti ochoreniu COVID-19. Zmluva so spoločnosťou Valneva poskytuje všetkým členským štátom EÚ možnosť v roku 2022 nakúpiť takmer 27 miliónov dávok. Zahŕňa takisto možnosť prispôsobiť vakcínu novým kmeňovým variantom a umožňuje členským štátom v roku 2023 objednať až 33 miliónov ďalších vakcín.

Zmluva so spoločnosťou Valneva rozširuje už zabezpečené široké portfólio vakcín, ktoré sa majú vyrábať v Európe, vrátane už podpísaných zmlúv so spoločnosťami AstraZeneca, Sanofi-GSK, Janssen Pharmaceutica NV, BioNTech-Pfizer, CureVac, Moderna, a Novavax. Toto diverzifikované portfólio vakcín zabezpečuje dobrú pripravenosť Európy na očkovanie bezpečnými a účinnými vakcínami. Členské štáty sa môžu rozhodnúť darovať vakcínu krajinám s nižším a stredným príjmom alebo ju presmerovať do iných európskych krajín. Navyše, členské štáty môžu na nákup nových vakcín použiť balík REACT-EU, jeden z najväčších programov v rámci nového nástroja obnovy NextGenerationEU, ktorý predlžuje a rozširuje opatrenia reakcie na krízu a opatrenia na nápravu dôsledkov krízy.

NOVÉ NÁVRHY S CIEĽOM ZASTAVIŤ ODLESŇOVANIE, INOVOVAŤ UDRŽATEĽNÉ NAKLADANIE S ODPADOM A OZDRAVIŤ PÔDU V PROSPECH ĽUDÍ, PRÍRODY A KLÍMY

Európska komisia prijala tri nové iniciatívy potrebné na pretavenie cieľov Európskej zelenej dohody do reality. Komisia navrhuje nové pravidlá, ktorých cieľom je obmedziť podiel EÚ na odlesňovaní, ako aj nové pravidlá, ktoré majú uľahčiť prepravu odpaduvrámcie EÚ s cieľom podporiť obehové hospodárstvo a bojovať proti vývozu nelegálneho odpadu do tretích krajín a prenášaní našich problémov s odpadom na tretie krajiny. Komisia takisto predkladá novú stratégiu v oblasti pôdy, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby všetka európska pôda bola do roku 2050 ozdravená, odolná a dostatočne chránená. Návrhmi Komisia predkladá nástroje, ktoré majú umožniť prechod na obehové hospodárstvo, chrániť prírodu a sprísniť environmentálne normy

v Európskej únii a na celom svete.

- Nariadenie na obmedzenie podielu EÚ na odlesňovaní a degradácii lesov - nové navrhované pravidlá by sa zaručili, že výrobky, ktoré občania EÚ nakupujú, používajú a spotrebúvajú na trhu EÚ, neprispievajú ku globálnemu odlesňovaniu a k degradácii lesov. Hlavnou príčinou týchto procesov je rozširovanie poľnohospodárskej činnosti v súvislosti s komoditami, ako je sója, hovädzie mäso, palmový olej, drevo, kakao a káva, ako aj s niektorými výrobkami, ktoré sú z nich odvodené.

- Revidované nariadenia o preprave odpadu - prísnejšie pravidlá pre vývoz odpadu, efektívnejší systém obehu odpadu ako zdroja a rozhodné opatrenia proti nezákonnému obchodovaniu s odpadom. Vývoz odpadu do krajín, ktoré nie sú členmi OECD, bude obmedzený a povolený len vtedy, ak tretie krajiny budú ochotné prijímať určité odpady a budú schopné s nimi nakladať udržiavateľným spôsobom. Preprava odpadu do krajín OECD sa bude monitorovať a môže sa pozastaviť, ak tento odpad spôsobuje vážne environmentálne problémy v krajine určenia.

- Nová stratégia EÚ v oblasti pôdy, ktorá je dôležitým prínosom Európskej zelenej dohody a stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a ktorej cieľom je riešiť dvojité krízy v oblasti klímy a biodiverzity.

Zdravé pôdy sú základom pre 95 % potravín, ktoré konzumujeme, až 70 % pôdy v EÚ však nie je v dobrom stave. V stratégii sa stanovuje rámec s konkrétnymi opatreniami na ochranu, obnovu a udržiavateľné využívanie pôdy a navrhuje sa súbor dobrovoľných a právne záväzných opatrení. Cieľom stratégie je zvýšiť obsah uhlíka v poľnohospodárskej pôde, bojovať proti dezertifikácii, obnoviť degradovanú krajinu a pôdu a zabezpečiť, aby boli do roku 2050 všetky pôdne eko systémy v dobrom stave. V stratégii sa vyzýva na zabezpečenie rovnakej úrovne ochrany pôdy, aká v EÚ existuje pre vodu, morské prostredie a ovzdušie.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2021

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.